EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

2. aprill 2009 [1]

Kohtuasjas C-134/08,

mille ese on EÜ artikli 234 alusel Bundesfinanzhof'i (Saksamaa) 20. märtsi 2008. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 2. aprillil 2008, menetluses

Hauptzollamt Bremen

versus

J. E. Tyson Parketthandel GmbH hanse j.,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja esimees M. Ilešič, kohtunikud A. Borg Barthet (ettekandja) ja E. Levits,

1 – Kohtumenetluse keel: saksa.

kohtujurist: J. Mazák,
kohtusekretär: R. Grass,

arvestades kirjalikus menetluses esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid: Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: S. Schønberg ja C. Hermes,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab seda, kuidas tõlgendada nõukogu 8. detsembri 2003. aasta määruse nr 2193/2003, millega kehtestatakse täiendavad tollimaksud teatavatele Ameerika Ühendriikidest pärinevatele toodetele (ELT L 328, lk 3; ELT eriväljaanne 02/15, lk 6), artikli 4 lõiget 2.

2 Taotlus on esitatud Hauptzollamt Bremeni (Bremeni kesktolliasutus; edaspidi „Hauptzollamt") ja J. E. Tyson Parketthandel GmbH hanse j. (edaspidi „Tyson Parketthandel") vahelises kohtuvaidluses, mille ese on täiendava tollimaksu kohaldamine Ühendriikidest pärinevale põrandalaudade saadetisele.

Ühenduse õiguslik raamistik

3 Määruse nr 2193/2003 põhjendused 3, 5 ja 6 kõlavad:

„(3) Leitakse, et kohane vastumeede Ameerika Ühendriikide poolt VLO [Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) vaidluste lahendamise organ] soovituste täitmata jätmisele on esialgu rakendada teatavatele Ameerika Ühendriikidest pärinevatele toodetele järkjärgulist täiendavat kuni 17% väärtuselist impordi-tollimaksu. Kui täiendav tollimaks on saavutanud nimetatud suuruse, peaks komisjon arengut silmas pidades tegema nõukogule ettepaneku edasiste meetmete kohta.

[…]

(5) Tooted, millele on välja antud tollimaksuvabastusega või vähendatud tollimaksuga impordilitsents enne käesoleva määruse jõustumist, ei kuulu täiendavate tollimaksudega maksustamisele.

(6) Toodetele, mille puhul saab tõendada nende eksportimist Ameerika Ühendriikidest ühendusse enne täiendavate tollimaksude esmakordse kohaldamise kuupäeva, täiendavat tollimaksu ei kehtestata.”

4 Nimetatud määruse artikli 2 lõike 1 esimene taane sätestab:

„Lisaks määruse (EMÜ) nr 2913/92 alusel kohaldatavale tollimaksule kehtestatakse täiendav väärtuseline tollimaks Ameerika Ühendriikidest pärinevatele toodetele, mis on loetletud käesoleva määruse lisas, järgmiselt:

– 5% 1.–31. märtsini 2004.”

5 Sama määruse artikli 4 lõiked 1 ja 2 näevad ette:

„1. Lisas loetletud tooted, millele on tollimaksuvabastusega või vähendatud tollimaksuga impordilitsents välja antud enne käesoleva määruse jõustumist, ei kuulu täiendavate tollimaksudega maksustamisele.

2. Lisas loetletud tooted, mille puhul saab tõendada, et nad on käesoleva määruse jõustumise kuupäeval juba teel ühendusse, ja mille sihtkohta ei saa muuta, ei kuulu kõnealuses lisas sätestatud täiendava tollimaksuga maksustamisele.”

6 Määruse nr 2193/2003 artikkel 5 sätestab:

„Käesolev määrus jõustub Euroopa Liidu Teatajas avaldamise päeval.”

7 Nimetatud määrus on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas 17. detsembril 2003.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

8 Tyson Parketthandel taotles 5. märtsil 2004 niisuguse Ühendriikidest pärineva ja 20. veebruaril 2004 transpordiks laevale lastitud kirsipuust põrandalaudade saadetise vabasse ringlusse lubamist, mis kuulub nõukogu 23. juuli 1987. aasta määruse (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, lk 1; ELT eriväljaanne 02/02, lk 382) I lisas, mida on muudetud komisjoni 11. septembri 2003. aasta määrusega (EÜ) nr 1789/2003 (ELT L 281, lk 1; ELT eriväljaanne 02/14, lk 3), toodud kombineeritud nomenklatuuri alamrubriiki 4409 20 98.

9 Hauptzollamt määras sama kuupäeva kandva ja Tyson Parketthandelile saadetud maksuteatega kindlaks imporditollimaksu, see tähendab täiendava tollimaksu ja impordikäibemaksu. Täiendav tollimaks määrati väärtuselise tollimaksuna, mille määr on vastavalt määruse nr 2193/2003 artikli 2 lõike 1 esimesele taandele 5%.

10 Tyson Parketthandel esitas selle maksuteate peale vaide üksnes osas, mis puudutas täiendavat tollimaksu; see vaie otsustati jätta rahuldamata.

11 Vaide rahuldamata jätmise otsuse peale esitas Tyson Parketthandel kaebuse Finanzgericht Bremenile (Bremeni maksukohus), kes tühistas selle äriühingu poolt maksmisele kuuluva imporditollimaksu kindlaksmäärava maksuteate selles osas, millega määrati kindlaks täiendav tollimaks ning mida arvestati impordikäibemaksu kindlaksmääramisel. Finanzgericht Bremen otsustas nimelt, et määruse nr 2193/2003 artikli 4 lõikes 2 ette nähtud üleminekusätteid tuleb selle määruse põhjenduse 6 sõnastust arvestades tõlgendada nii, et täiendavat tollimaksu ei määrata toodetele, mis olid enne täiendavat tollimaksu kehtestava korra esmakordset kohaldamist, see tähendab enne 1. märtsi 2004, juba teel ühendusse ja mille sihtkohta ei saanud enam muuta.

12 Finanzgericht Bremeni otsuse peale esitatud kassatsioonkaebuses väidab Hauptzollamt, et määruse nr 2193/2003 artikli 4 lõiget 2 ei saa tõlgendada vastuolus selle ühemõttelise sõnastusega.

13 Eelotsusetaotluses märgib Bundesfinanzhof, et määruse nr 2193/2003 artikli 4 lõike 2 selge ja ühemõtteline sõnastus ning selle sätte saksakeelse versiooni võrdlus prantsus- ja ingliskeelse versiooniga räägivad kõnealuse sätte niisuguse kohaldamise kasuks, mis on kooskõlas selle sõnastusega. Eelotsusetaotluse esitanud kohtul on siiski selle määruse põhjendust 6 arvestades kahtlus, kas määruse artikli 4 lõike 2 sõnastus vastab tegelikult ühenduse seadusandja tahtele.

14 Kuna Bundesfinanzhof leidis, et tema menetluses oleva kohtuasja lahendamiseks on vaja tõlgendada määruse nr 2193/2003 artikli 4 lõiget 2, otsustas ta menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas […] määruse nr 2193/2003 […] artikli 4 lõiget 2 tuleb tõlgendada vastuolus selle sõnastusega ehk nii, et tooted, mille puhul on tõendatud, et need on täiendavate tollimaksude esmakordse kohaldamise ajal juba teel ühendusse ja mille sihtkohta ei saa muuta, ei kuulu täiendava tollimaksuga maksustamisele?"

Eelotsuse küsimus

15 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu kahtlused nimetatud sätte tõlgenduse osas tulenevad sellest, et määruse nr 2193/2003 põhjenduse 6 sõnastust võib mõista selliselt, et tooteid, mille puhul saab tõendada nende eksportimist Ühendriikidest ühendusse enne täiendavate tollimaksude esmakordse kohaldamise kuupäeva – see tähendab sama määruse artikli 2 lõike 1 kohaselt enne 1. märtsi 2004 – täiendavate tollimaksudega ei maksustata. Seega tekib niisuguse sõnastuse tõttu teatav mitmetähenduslikkus seadusandja poolt selliselt väljendatud kavatsuse ning nimetatud artikli 4 lõike 2 selge sõnastuse vahel, mille kohaselt ei kuulu nende tollimaksudega maksustamisele tooted, mille puhul saab tõendada, et nad on nimetatud määruse jõustumise kuupäeval – ehk vastavalt määruse artiklile 5 – 17. detsembril 2003 juba teel ühendusse.

16 Siinkohal tuleb esmalt meelde tuletada, et ühenduse õigusakti põhjendustel ei ole siduvat õigusjõudu ja nendele ei saa tõhusalt tugineda asjaomase akti sätetest erandi

tegemiseks või nende sätete selliseks tõlgendamiseks, mis on ilmselgelt vastuolus nende sõnastusega (vt eelkõige 24. novembri 2005. aasta otsus kohtuasjas C-136/04: Deutsches Milch-Kontor, EKL 2005, lk I-10095, punkt 32 ja viidatud kohtupraktika).

17 Seejärel tuleb sedastada, et määruse nr 2193/2003 ettevalmistavad materjalid ega selle eri keeleversioonide võrdlus ei näita, et artikli 4 lõige 2 sisaldab redaktsioonilist viga.

18 Lõpetuseks tuleb esile tuua, et nimetatud artikli 4 lõige 2, mille sõnastus on pealegi ühemõtteline, on kooskõlas määrusega nr 2193/2003 kehtestatud süsteemiga. Nagu märgib komisjon, peavad ettevõtjad saama nimelt arvestada sellega, et enne selle määruse avaldamist ning jõustumist Ühendriikidest ühendusse eksporditud tooteid ei maksustata selle määrusega kehtestatud täiendavate tollimaksudega. Seevastu ei vääri kaitset samasugune ootus toodete suhtes, mis on eksporditud pärast seda kuupäeva, sest alates sellest ajast pidid ettevõtjad teadma, et kooskõlas nimetatud määruse sätetega on kohaldatavad täiendavad tollimaksud.

19 Eespool esitatust järeldub, et määruse nr 2193/2003 põhjendusele 6 ei saa tugineda selle määruse artikli 4 lõiget 2 selliseks tõlgendamiseks, mis on ilmselgelt vastuolus selle sätte sõnastusega.

20 Seega tuleb esitatud küsimusele vastata, et määruse nr 2193/2003 artikli 4 lõiget 2 tuleb tõlgendada kooskõlas selle sõnastusega, see tähendab, et tooted, mille puhul saab tõendada, et need on selle määruse jõustumise kuupäeval juba teel ühendusse ja mille sihtkohta ei saa muuta, ei kuulu täiendava tollimaksuga maksustamisele.

Kohtukulud

21 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

Nõukogu 8. detsembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 2193/2003, millega kehtestatakse täiendavad tollimaksud teatavatele Ameerika Ühendriikidest pärinevatele toodetele, artikli 4 lõiget 2 tuleb tõlgendada kooskõlas selle sõnastusega, see tähendab, et tooted, mille puhul saab tõendada, et need on selle määruse jõustumise kuupäeval juba teel Euroopa Ühendusse ja mille sihtkohta ei saa muuta, ei kuulu täiendava tollimaksuga maksustamisele.

Allkirjad